

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

Nr. 1559 Brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 mei 2026

Hierbij ontvangt de Kamer het rapport “Voorbij de risico’s: keuzes voor een klimaatbestendige leefomgeving”, dat het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) op verzoek van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft opgesteld. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan het verzoek van de kamercommissie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening om een reactie op dit rapport te mogen ontvangen.¹ In het rapport zijn de belangrijkste toekomstige klimaatrisico’s en -impacts voor Nederland benoemd. Het is het vervolg op het rapport “Klimaatrisico's in Nederland, de huidige stand van zaken” uit 2024, waarin het PBL de risico’s heeft beschreven die we nu al lopen.²

Daarnaast ontvangt de Kamer bij deze brief de inbreng van de Rijksoverheid op de publieke consultatie van de Europese Commissie (hierna: Commissie) over het “Europees initiatief inzake klimaatveerkracht en risicobeheer”. Met dit initiatief, dat de Commissie in oktober 2026 verwacht te publiceren, wil zij de EU beter voorbereid laten zijn op en beter bestand zijn tegen klimaateffecten.

De belangrijkste bevindingen uit het PBL-rapport

De klimaatscenario’s van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) uit 2023 laten zien dat Nederland in de toekomst warmer, droger en natter wordt.³ Het PBL heeft in samenwerking met andere kennisinstituten bekeken wat de mogelijke impact en risico’s daarvan zijn voor Nederland in 2050 en 2100. Daarbij is ook rekening gehouden met veranderingen in de samenleving zoals beschreven in de WLO-toekomstverkenning 2025 (Welvaart en Leefomgeving).⁴

Het onderzoek van PBL laat zien dat als Nederland zich niet beter voorbereidt op het veranderende klimaat, iedereen vroeg of laat te maken krijgt met overlast, hinder of extra kosten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een toename van gezondheidsrisico’s, meer schade in de landbouw door mislukte oogsten, een toegenomen

¹ Kamerstukken 2026Z07272/2026D16373

² Kamerstukken 32 813, nr. 1387.

³ Kamerstukken 32 813, nr. 1299.

⁴ <https://www.wlo2025.nl/>

druk op de natuur, het vaker voorkomen van stroomuitval en verlies van cultureel erfgoed. Hitte, droogte en wateroverlast leiden tot stijgende kosten van levensonderhoud omdat voedsel, drinkwater en energie duurder worden.

De klimaatrisico's raken niet iedereen evenveel. Bewoners van steden krijgen bijvoorbeeld te maken met een grotere hitte dan mensen buiten de stad, vooral in de oudere, meer versteende wijken. De impact is het grootste bij mensen met een kwetsbare gezondheid of een kwetsbare financiële positie, aangezien zij minder mogelijkheden hebben om zich aan te passen. Dit sluit ook aan bij de bevindingen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in haar rapport 'Mens en klimaat; de kracht van sociale infrastructuur bij adaptatie' uit 2025.⁵

Het PBL benoemt twee richtingen die kunnen worden gebruikt om Nederland voor te bereiden op het veranderende klimaat: intensiveren en transformeren. Onder intensiveren vallen technische maatregelen en het handhaven van huidige activiteiten, zoals het installeren van airco's en zonneschermen tegen hitte. Bij transformeren gaat het om het aanpassen aan de natuurlijke omstandigheden en het veranderend klimaat, zoals wijziging van de ruimtelijke inrichting door de aanleg van meer parken, bomen en waterpartijen als middel tegen hitteoverlast. Vaak is een mix van verschillende typen maatregelen nodig om zowel op de kortere als de langere termijn bescherming te bieden tegen klimaatdreigingen.

Welke aanpak geschikt is, is afhankelijk van de plaats, de tijd en het probleem dat moet worden aangepakt, maar ook van de risico's die we acceptabel vinden, welke mate van bescherming we willen hebben, en hoe we om willen gaan met verschillen en ongelijkheden. Het is echter onmogelijk om alle effecten en risico's van het veranderende klimaat te beheersen, zodat we voorbereid moeten zijn op vaker optredende overlast en schade. Daarom zal de maatschappelijke weerbaarheid moeten worden vergroot, zodat iedereen – overheid, bedrijven, mensen en gemeenschappen – weet hoe ze moeten handelen, voor, tijdens, en na dat soort gebeurtenissen. Het PBL concludeert dat nu al rekening moet worden gehouden met de effecten van klimaatverandering, om later extra lasten en kosten te voorkomen.

⁵ <https://www.wrr.nl/documenten/2025/05/22/mens-en-klimaat.-de-kracht-van-sociale-infrastructuur-bij-adaptatie>

Vervolg

De tussentijdse bevindingen zijn regelmatig gedeeld met de departementen die parallel werkten aan de herziening van de Nationale Klimaatadaptatiestrategie (NAS). Daardoor is een deel van de resultaten reeds meegenomen in deze herziening. De ontwerp-NAS wordt op korte termijn ter inzage gelegd en zal ook met de Kamer worden gedeeld.

Voor wat betreft maatschappelijke weerbaarheid geldt dat door de weersextremen van de afgelopen jaren dit onderwerp al op de beleidsagenda van de Rijksoverheid is geplaatst. Zo is afgelopen jaar het publiekscommunicatieprogramma Leven met Water van start gegaan om inwoners aan te zetten tot waterbewust handelen om daarmee onder andere de waterweerbaarheid te vergroten. Met betrekking tot hitte worden gemeenten met de Menukaart hitte⁶ op weg geholpen om te komen tot een samenhangende aanpak die in tijden van hitte ervoor zorgt dat er zo min mogelijk slachtoffers vallen.

Publieke consultatie Europese Commissie over klimaatweerbaarheid

Ook de EU moet beter voorbereid zijn op het veranderende klimaat. De Europese Klimatrisicoanalyse (EUCRA) uit 2024 heeft laten zien dat beleid en uitvoering op het gebied van klimaatweerbaarheid in de EU achterblijft bij de snelheid waarmee het klimaat verandert.⁷ De Commissie heeft daarom het 'Europees initiatief inzake klimaatveerkracht en risicobeheer' aangekondigd. Met dit initiatief dat zij in oktober 2026 verwacht te publiceren, wil de Commissie de EU beter voorbereid laten zijn op en beter bestand zijn tegen klimaateffecten.

Van december 2025 tot en met februari 2026 heeft de Commissie in dit kader een publieke consultatie gehouden. Het ministerie van lenW heeft hier op 20 februari 2026 namens de Rijksoverheid op gereageerd. Conform de vaste afspraken tussen kabinet en Kamer hierover, ontvangt de Kamer een afschrift van deze inbreng. De inbreng is gebaseerd op de Nederlandse standpunten zoals aan de Kamer meegedeeld in de BNC-fiches 'Mededeling beheersing van klimatrisico's'⁸, 'Mededeling EU Klimaatadaptatiestrategie'⁹,

⁶ <https://klimaatadaptatienederland.nl/hulpmiddelen/overzicht/menukaart-hitte/>

⁷ <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/european-climate-risk-assessment>

⁸ Kamerstukken 22 112, nr. 3930.

⁹ Kamerstukken 22 112, nr. 3076.

en 'Mededeling Europese strategie voor waterweerbaarheid en
aanbeveling over leidende beginselen inzake waterefficiëntie
eerst'¹⁰.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans

¹⁰ Kamerstukken 22 112, nr. 4105.